

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 " "
 Helyben hához hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 6 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 énepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 10.

A dodonai nyilatkozat.

Ismétellen ki kell fejeznünk abbéli véleményünket, hogy ideje lenne az ország választóit tájékoztatni az iránt, miben áll tulajdonképpen a liberálizmus, mi annak az igazi tartalma?

Mikor a múlt vasárnap felvetettük e kérdést, még nem volt ismeretes a múlt hének nagy politikai eseménye, Károlyi Sándor grófnak a gönczi választókhoz írt nyílt levele. Az a vita, a mely a sajtóban e levél kapcsán az agrár-programm körül megindult, még jobban meggyőzött bennünket arról, hogy nagyon is szükség van az eszmék és fogalmak tisztázására.

Ma már mégis csak haladtunk annyira az önálló gondolkodásban, hogy nem elégednek meg vele még a liberális emberek sem, ha a jelölt oda kiáltja nekik, hogy liberális vagyok. Valamikor szép és népszerű eszmét fejezett ki ez a jelszó, de ma nem egyéb, mint lejárt, kopott, elnyűtt frázis, mely alá mindenki olyan tartalmat helyez, amelyet akar, vagy éppen tud.

Nem régiben, mikor e kérdéssel e helyen foglalkoztunk, néhány a multból vett példakkal kimutattuk, hogy milyen, egymással homlokegyenest ellenkező vallási és politikai elvek férnek meg egymás mellett a liberális lobogó alatt. A múlt hét története ugyanezt igazolja a gazdasági elvek tekintetében is.

Hogy csak a liberális lapokat említsük: a Budapesti Hirlap, Pesti Napló, Magyarország, Hazánk, Budapesti Tagblatt a liberálizmus elveivel megegyeztetetők tartják a gönczi programot s örömmel üdvözölték annak megjelenését; a Pesti Hirlap, Budapesti Napló, Magyar Szó, Pester Lloyd és az Egyetértés annál vehemensebb módon támadták mint olyant, amely homlokegyenest ellenkezik a liberálizmus elveivel s követelik, hogy a liberális párt mondja ki a gönczi programra az anathémát.

Szell Kálmán előbb kényelmesen vette a dolgot, félhivatalos lapjának hallgatást parancsolt e kérdésben. De mert Eötvösök a miniszterelnök ezen eljárását bujkálásnak bélyegezték, ma egy nyilatkozatféle jelent meg a félhivatalos Magyar Nemzetben. Persze ez a nyilatkozat is olyan politikus, hogy egyik fél sincs megalégedve vele, mindegyik azt magyarázza bele, amit akar. Az Egyetértés ezt is csak további bujkálásnak mondja; a Budapesti Napló pedig az agrárius program teljesen nyílt elutasításának tartja e félhivatalos nyilatkozatot s ennek alapján nem habozik kimondani azt a kategórikus szentenciát, hogy »a gönczi választási program hivi, ha a szabadelvű párthoz akarnak tartozni, akkor le kell mondaniok ennek a programnak az érvényesüléséről, mert ez a program abban a pártban nem érvényesülhet.«

Ennek a félhivatalos dodonai bölcseségü nyilatkozatnak különben az a

veleje, hogy Szell Kálmán programja liberális minden kérdésben, liberális gazdasági kérdésekben is; az ő programja általános, kiterjed minden kérdésre, mást nem ismer; tehát vagy benne van az ő programjában a gönczi program, — akkor felesleges, — vagy nincs benne, akkor ártalmas.

Tehát liberális a Szell programja mindenben, liberális a gazdasági kérdésekben is.

A gazdasági liberálizmusnak a főelve pedig abban áll, hogy: Aki bírja, az marja. Es mindjárt utána ez következik: Minden szabad, ami a büntetőtörvénybe nem ütközik.

E két tételből konstruálják össze a liberális nemzetgazdasági írók Smith Adám óta az ő rendszereiket, melyek olyan drágalátos gyümölcsöket hoztak, mint a szabad ipar, szabad kereskedelem és — szabad uzsora, szabad elnyomás, szabad pusztítás.

Ellenben tűzhelyvédő törvények, adómentes létminimum, a kivándorlás megakadályozása, a galicziai beözönlés ellen oltalom, szövetkezetek, munkás biztosítás, vasárnapi munkaszünet, a korcsmák és italmérők megrendszabályozása stb. stb. ismeretlenek a liberális gazdaságtanban.

A Károlyi Sándorék nyílt zászlóbonntása hasonló nyílt választ követel minden oldalról. Tessék egyenesen megmondani az országnak: számíthat-e az agrár-program támogatására? Károlyi Sándor gróf abban a tudatban állott a kormány

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Elutazott a mama!

Vig história egy felvonásban.

Írta: Krüger Aladár.

Személyek:

A mama (tiszteletből ő az első személy, bár nincs itthon; de azért úgy érzik, mintha mindig otthon vigyázna a kis leányra).

A főhadnagy úr (most kapta meg a második csillagot s erre nagyon büszke; meg is van róla győződve szentül, hogy mai világban csak a páros csillagok érnek valamit. Kissé idealista, mint a fiatal főhadnagyok rendszerint; t. i. a hozomány mellett a csinosagra is súlyt helyez. Hja, egy fiatal főhadnagy még válogathat!)

Lilike (a becsületes keresztnevét tán ő maga sem tudja; én sem. Ma először szólította a piacon naccságának egy kofa s erre végtelenül büszke. Kíváncsi is rá, miféle érzés az, ha valaki igazán nagy-

ságos asszony? A katonatiszteket semmire sem becsüli, mert azok nem házasodnak; már pedig ha egy férfi nem akar megházasodni, az menjen Franciaországba jesusitának s úgy térjen haza; de ne bolondítsa a lányok fejét cifra uniformisból! Lilikét ugyan el nem bolondítja se tüzér, se huszár, de még a baka sem! Nem őt!)

A szobalány hangja (miután nem látható. Főlöszleges bemutatnunk; reméljük, hogy elég csinos).

I. JELENET.

Lilike.

(Diszesen és mégis izléssel butorozott szalonban az ablaknál ül és olvas; a mi azonban nem akadályozza meg abban, hogy minden perczen ki ne nézzen az ablakon. Olvas:)

... a főhadnagy összeütötte sarkantyus cipőjét s azt mondta: ezt a kis leányt meg kell hódítanom! (Kinéz az ablakon) Remélem, az a kis leány nem volt ostoba s nem hagyta magát. Senki sem jön erre. (Tovább olvas) Felvette a legcsinosabb díszkabátját, a legvékonyabb sza-

lonkardját ragyogó uj bojttal s biztos diadal reményében megindult. (Kinéz az ablakon). Micsoda elbizott népség ezek a tiszték! Ni, ott is látok egyet messziről. Azért sem nézek oda! (Tovább olvas). »Hallgasson! maga csak azért akarja ezeket elhítenni velem... « Nini, más lapra fordítottam. Persze, az a tiszt kissé megzavart s zavaromban elfordítottam a lapot. Nem is tudom, hol hagytam el; ejh, legalább nézzük meg, hol ez a tiszt. (Kinéz az ablakon). Jesszus, errefelé jön... s a mint látom, ez az, a ki a multkor... (gyorsan felugrik, a könyvet a szék alá rejti s a szoba közepén igyekszik nyugodt tartást elfoglalni). Jaj, csak a mama ne utazott volna el!

A főhadnagy (kivülről)

De csinos ma, hallja! Itthon van Lilike kisasszony?

A szobalány (kivülről).

A naccsága elutazott fürdőre.

A főhadnagy.

Annál jobb... azaz hogy nem a nagysá-

FÜCHSL TESTVÉREK, bornagykereskedő cég, NAGYVÁRADON.

(Alapított 1850)

Tisztelettel értesíti az érdeklő közönséget, hogy általánosan nyilvánított óhajnak megfelelő, eddig csak hordókban forgalomba hozott borait ezentúl **literes palaczkokban** is áruba bocsátja. — Hangsúlyozni óhajtuk, hogy csak azon borok tekinthetők cégünkötől eredőknek s csak oly palaczkok tartalmáért szavatolunk, melyeknek czimkéje, kupakja és dugója alatti bejegyzett védjegyünket viselik.

Elsőrendű asztali bor literes palaczkonként 45 kr. (Palaczkbetét darabonként 5 kr.) Pecsénye-, csemege-gyógyborok megrendelésre lepalaczkoltatnak. — Rendelvények Kossuth Lajos-utca 15. szám alatti telephelyünkön fogadtatnak el.

Telefon-szám 106.

138—16—25

↳ Vizontelárnsítónak külön árszabás. ↳

pártjára, hogy ott elvei támogatásra találjanak. Tessék elfogadni vagy elutasítani. Hadd tudja meg az ország népe: kik az ő igazi barátai?

Képviselő jelölések a megyében.

Az ugrai kerületben Tisza István gróf ellenében a föllépni szándékozott Loránt (Löw) Dezső mellett késedelmesen induló mozgolódást megúvva, a függetlenségi választók jó része Györy Elek jelölése mellett buzgólkodik. Ha Györy Elek jelölése tényleg megtörténik — komoly küzdelemre lesz kilátás Ugrán.

A berettyó-ujfalui kerületben Leszkay Gyula eddig ellenjelölt nélkül áll. Mint halljuk, a kerületben nem éppen kevés agrár-szociálista Péchy József gyógyszerészt léptetné fel.

A Magyar Nemzet a gönczi programról.

Tegnap egy táviratunk jelezte már, hogy a M. N., a kormány félhivatalosa nyilatkozatot közöl Károlyi Sándor gróf programjáról. A feltűnést keltő nyilatkozat, melylyel lapunk főhelyén foglalkozunk, szövege a következő:

A kormányelnök a gazdasági kérdésekről úgy, mint egyébként, még oly kényes politikai kérdésekről is megmondta véleményét az országgyűlésnek és az országnak adott nagy programjában is, egyébként parlamenti beszédeiben is. Széll Kálmán harmadfélévi kormányzata alatt megegyezhetetlenül bizonyította, hogy adott programjához ragaszkodik, annak egyetlen részén sem változtat.

A kormányelnök ezt a férfias és szilárd következetességét lapársunk sem fogja kétségbe vonhatni. Ha tehát lojálisan és jóhiszeműen törekedett volna megismerni Széll Kálmán felfogását, megtalálhatta volna közismert nyilatkozataiban. Akkor azonban semmiesetre sem vádolta volna meg a politikai őszinteség hiányosságával.

Széll Kálmán programja általános, kiterjed minden kérdésre s nem ismer külön programot sem gazdasági sem egyéb ágakban. Ebbe a programba mit sem lehet belemagyarázni, semmit sem lehet belefoglalni, ami annak általános nagy elveivel, irányzatával, igazságaival ellenkezik, ami valamely gazdasági ág exkluzivitását, vagy exkluzív fejlesztését czé-

lozza. Széll Kálmán programja liberális minden kérdésben, liberális nemcsak felekezeti kérdésekben, nemcsak a polgárok jogainak nagy kérdéseiben, hanem liberális gazdasági kérdésekben is és liberálisnak fog bizonyítani akkor is, ha majd a nagy gazdasági témák napirendre kerülnek.

Ki fog tűnni akkor is, hogy ez a kormány minden gazdasági érdeket felkarol és azt a czélt szolgálja, hogy a mezőgazdaság és az ipar s kereskedelem kérdéseit összhangzásban oldja meg.

Ez az álláspontja annak a kabinetnek, melynek élén Széll Kálmán áll. Es ha egyes képviselők, akár írásban, akár szóban, olyan emun-cziációkat tesznek, amelyekben egyes gazdasági ágak intenzívebb fejlesztésére és ápolására helyeznek súlyt, az ilyen nyilatkozatokat helyesen másképp megítélünk és mérlegelünk nem lehet, mint olyképpen, hogy minden politikának jogában van ilyen nyilatkozatokat tennie, feltéve, hogy azok a miniszterelnök programjába, mint a liberális pártja néve egyedül mérvadó programba beilleszkednek. Ha tehát az Országos Gazdaságvettség az ő pontjait a választóknak figyelmébe ajánlja, ha programjának propagandát csinál, ez az ő dolga, a miniszterelnök politikai programját, az ő nézeteit ez a propaganda meg nem változtathatja. Széll Kálmán szabadelvű és nemzeti politikája a nemzet egyetemének érdekeit szolgálja; ezen a programon belül kell megtalálni az érvényesülést minden hazafias törekvésnek és sohasem úgy, hogy külön érdekek egyoldalú fejlesztése által más, szintén országos érdekek károsodjanak.

Ausztria-Magyarország és Németország.

A francia sajtó nagy része előszeretettel szokott utalni arra, hogy Ferencz József halála esetén nagy zavarok lesznek Ausztriában és hogy Németország ezt az alkalmat fel fogja használni önző terveinek kivitelére. Most végre a »Matin« szembeszáll ezzel a felfogással és azt írja, hogy a trónváltás Ausztria-Magyarországban minden látszat szerint szabályosan és nyugodtan fog végbemenni, mint-hogy a trónöröklési rend pontosan meg van állapítva. Németország pedig jól tudja, hogy mily veszélyt rejtene az magában, ha Ausztria egyes országrészeit igyekeznek birtokba venni, ezt már azért sem tenné, mert ezáltal

szaporítaná Németország katolikus elemeit, a mi éppen nem áll érdekében. Németország és Ausztria feladata teljesen divergálók, Ausztriának a Keleten kell teret keresni kulturális tevékenységre — Drang nach Osten — míg Németország a saját érdekében a tengeren túl való működésre van utalva.

Kire szavazzunk?

Az országgyűlési választások küszöbén megmozdult a néppárt is és elveinek egyelőre a leghatalmasabb modern fegyverrel: a betűvel akar több hivatást szerezni. »Kire szavazzunk?« czímmel népies modorban, röviden, de ügyesen megírt cikkekkel készíti elő az országot a választásokra. Sorra veszi valamennyi párt programját, elveit és eddigi tetteit, aztán a néppárttól szól. Kimutatja, minő szempontok vezették ezt a pártot megalakulásakor, minő cziókat tűzött ki a párt politikai és gazdasági téren, végül pedig a választási törvény intézkedéseit hozza. Az ügyesen összeállított füzetnek különösen a nép nagy hasznát fogja venni a választásoknál; míg tart belőle a készlet, ingyen kapható Budapesten, VIII. ker., József-körút 35. sz. a., a »Néppárt« cz. hetilap kiadói hivatalában.

Az angolok Afrikában.

Londonban tartja magát a hír, hogy Kitchener beteg, mások szerint, hogy súlyosan megsebesült. Mindenki el van rá készülve, hogy nemsokára elhagyja Délafrikát. Vannak, akik Kitchener távolmaradását a trónörökös fogadtatásától annak tulajdonítják, hogy Pretória és Fokváros között a vasut biztonsága minimumra szállott. A búrok már régen lestek az alkalomra, a midőn Kitchener lord Fokvárosba utazik a yorki herceg fogadására. Az angolok azt hiszik, hogy a búrok a hosszú vonalon a pályát több helyen aláaknázták s a megfeszítő óvatosság dacára félni kellett, hogy Kitchener baj éri.

A sok beszédből és magyarázgatásból különben csak az világlik ki, hogy Kitchener lejárta hadvezér, a ki Dél-Afrikában már befejezte dicstelen pályafutását. Hogy ki jön utána s általában, hogy jön-e valaki utána, azt e pillanatban nem tudhatjuk. A katonai cenzura minden levelet, sürgőnyt elkoboz úgy, hogy tel-

gos asszonyt kérdeztem. De Lilike kisasszony itthon van?

A szobalány.

Itthon. Nem tudom ugyan, fogad-e valakit, ha a naccsága nincs itthon . . .

A főhadnagy.

Azt csak bizza rám. (Kopogás).

Lilike (félre)

Jaj, csak a mama most ne utazott volna el! (fenn) Szabad!

II. JELENET.

Lilike, meg a főhadnagy ur.

A főhadnagy.

(Mogáll az ajtó előtt s a gallérára mutat) Kisztihaud . . . nos, mit szól hozzá?

Lilike.

(egyszerre elfelejti a megszeppenést.) Az Ádám-csutkájához? Semmit. Elég, ha maga köszönt neki, mit köszönjek még én is?

A főhadnagy (félre.)

Micsoda csipkelődés? Mi lett ebből a kis lányból? Hja, a mama elutazott! (fenn.) Nem a nyakamnak köszöntem, Lilike, hanem hat csillag üdvözölt hódolattal kettőt.

Lilike.

Idézet Flammariónból?

A főhadnagy.

Nem ismerem ezt a reglamát. Hanem értem már meg: a maga csillagszemeit üdvözölte hat csillag. Itt a galléromon két-két csillagom van már. Főhadnagy lettem s először magát akartam üdvözölni az új egyenruhában.

Lilike.

Gratulálok. De még így is csak négy csillagot látok; kettőt nem bírok felfedezni.

A főhadnagy.

Köszönöm; igazsága van. Csak ha maga volna főhadnagy, akkor lehetne hat csillagról — herstell! egy egész mennyországról beszélni.

Lilike.

Igy csak egy fél mennyországról beszélhetünk, ugy-e? No, ne csillagázkodjunk, főhadnagy ur, hanem jöjjön már közelebb. Vagy csak úgy messziről akarja csodálatni a főhadnagyi csillagokat?

A főhadnagy.

Lilike nagysám, maga ma borzasztó hangulatban van. Szinte félek a kezét is megfogni.

Lilike.

Csak tessék. A kezem nem harapja le a messziről bemutatott főhadnagyi csillagokat.

A főhadnagy.

(Lilike kezét ajkához akarja emelni.)

Lilike.

(elkapja.) Hohó. Az már nagyon is közelről volna! (félre) Ha a mama látná! Mégis jobb, hogy elutazott. (fenn) Foglaljon helyet. Itt a cigaretták, gyujtsón rá.

A főhadnagy.

(Leül, rágyújt.) Köszönöm. (Hirtelen más té-mára csapva át.) Tudja-e, micsoda öröm az nekem, hogy magát egyedül találom?

Lilike.

Nem tudom biz én. Nekem legalább nem valami különös öröm.

A főhadnagy.

Lilike, maga ma embert ennék, ha tudna. S nekem éppen ez a legnagyobb öröm. Mikor a mama itthon van, soha sem látom ilyen ingerlően érdekesnek és pajkosnak.

Lilike.

Ah, hát ez magának csak pajkosság? Tudja meg főhadnagy ur, hogy én máától fogva nem szoktam pajkoskodni. Az csak afféle bakfis-lányoknak való, a kik bálokról álmodoznak, de azért titokban előkeresik néha a ládába temetett nagyhajú bábut, ostromát főznek neki s aztán elhajcsukáztatják megint, csak attól félve, hogy valaki meg találja látni.

A főhadnagy.

No és ha meglátná valaki?

jes tájékozatlanságban vagyunk arra nézve, hogy Dél-Afrikában mi történik.

Itt Európában pedig az angol ügynökök oly híreket terjesztenek, a melyek világosan Európa közvéleményének megtevesztésére szánvák. Így például Rotterdamból azt az ujságot bocsátoták szárnra, hogy Krüger elmebeteg s hogy barátai Berlinből hívták egy híres elmeógyógyító specialistát az agg elnök elmebeli állapotának megvizsgálására. Ennek a hírek tendenciája nyilvános. A háboru folytatásában tanusított erélyét örültségnek fogják nyilvánítani, hogy a búroknak ürügyet szolgáltatassanak a meghódításra.

Csak hogy nagyon kétes, vajjon a búrokat be lehet-e csapni ilyen mesékkel s vajjon a mikor hazájukról, függetlenségükről van szó, nem fogják-e öreg elnöküket »örültségében« is inkább követni, mint idegen hatalom nyüge alatt görnyedni. A dél-afrikai nagy hallgatás, a mely nyedni. A dél-afrikai nagy hallgatás, a mely nyedni. A dél-afrikai nagy hallgatás, a mely nyedni. A dél-afrikai nagy hallgatás, a mely nyedni.

Muszká cselszövés Bulgáriában.

A bolgár kormány Oroszország közvetítésével jutott egy francia kölcsönhöz, de a kiszabott feltételeket, mintán azok félreérthetetlen módon befolyást biztosítottak Franciaországnak Bulgária legbelsőbb ügyeibe, Karavelov bolgár miniszterelnök hazája jövődő sorsa felett aggódva nem fogadta el, habár Oroszország biztosította Bulgáriát, hogy a jövődőben megkötendő más kölcsönöknél a most megállapított feltételek nem fognak preczedensnek tekinteni. Oroszország biztosította Bulgáriát, hogy sohasem fogja engedni, hogy a bolgár nemzeti érdekek martaléknul essenek más hatalmaknak.

Karavelov ennek dacára sem ment bele a kölcsön megkötésébe — hanem kérte a szerződés sérelmes záradékának törlését.

A kérdésben levő záradék szerint ugyanis Bulgária kap száz millió frankot egy francia szindikátustól. Fizet öt százalékot 81 franknyi kibocsátási ár mellett s a kamatok és tőke biztosítására lekötö a bolgár állami dohánymonopólium egész jövedelmét. A szerződés pontos betartását ellenőrzi egy Szalonikiben ke-

reskedelmi ügyletek lebonyolításával is foglalkozható felügyelő bizottság.

Karavelov bolgár miniszterelnök e kötelezettség elvállalásában a fejedelemség likvidálását látta s inkább a csődöt óhajtotta, maint ezt a szégyenletes megalázkodást: tehát visszautasította a hazája függetlenségét veszélyeztető szerződést. Megjegyzendő, hogy a kölcsönügylet megkötésének főbb szálait Oroszország összpontosította a kezébe s az ügy lebonyolításával az orosz udvar Mihajlovics Sándor nagyherceget bizta meg.

Ezért járt az orosz nagyherceg a minap Bulgáriában. Karavelov merev magatartása azonban odáig juttatta a kölcsön kérdését, hogy Mihajlovics Sándor utazása csaknem eredménytelen maradt, ami nem csekély meglepetést és csodálkozást keltett az orosz udvarnál.

E miatt az oroszok proszkribálták Karavelovot s a cankovisták segítségével most ki akarják turni a kabinetből. Különösen kellemtelen az oroszoknak az, hogy Paprikov hadügyminiszter és Karavelov miniszterelnök között végleges megegyezés történt az emigránsok dolgában.

A cankovisták ugyanis azt óhajtanák, hogy a még Oroszországban élő emigránsokat beveggyék a bolgár hadseregbe s ezt azzal okolják meg, hogy a bolgár hadsereg tisztikarának tapasztalt erővel való felfrissítésére szükség van. Paprikov ezt ellenzi és vele egy nézetben van Karavelov is. Azért Danev külügyminiszter hívei, Oroszország bérenczei, a külföldi, de különösen az orosz sajtóban gyanúsítják Karavelov miniszterelnököt s azt hirdetik róla, hogy a fejedelem megbuktatására törekszik.

Danev orosz intrikáival odáig jutott, hogy a szófiai sajtó a legdurvább inzultusokkal illeti az ellentétes pártokat és azok vezéreit.

Karavelov hívei is támadnak s a körülmények azt igazolják, hogy a bolgár miniszteriumban belső villongások dúlnak s a kormányválság küszöbén áll. Danev és Sarafov miniszterek az orosz intrikák terjesztésével csak elősiettetik a nagyobb antagonizmus kifejlődését és Karavelov bukását.

Karavelovot megbuktatni nem lesz nehéz dolog, mert éppen most kezdik meg Sarafov-komitája bünpörének tárgyalását. Az egész bolgár nép a gyilkosok felmentését követeli s Karavelov, ki a szigorú vizsgálat foganatosítása miatt is sok ellenséget szerzett, igazságot akar szolgáltatni és Romániának elégtételt adni. Oroszország azonban szabadulni akar a merev Karavelovtól s ez ezért bukni fog.

Nincs vízmizéria.

Idestova elmulik a nyári forrás, anélkül, hogy részünk lett volna ez évben a már szokásossá vált vízhiányban. Még azok a bizonyos figyelmeztető falragaszok is elmaradtak, amelyekkel ijjesztették a közönséget, hogy nem lesz víz s elzárják a vízvezetékét.

Ezen örvendetes jelenség azt bizonyítja, hogy vízműünk végre-valahára megbízható jó, pedig a fenékgát még készen sincs. Igaz azonban, hogy ezáltal a tentatartóban maradt egy sereg dörgedelmes czikk és ujdonság, amelyben ütni lehetett volna a mérnöki hivatal.

Pedig ez volt ám még csak az igazi próbavíz a vízvezetékre. Nem a szokatlan nagy forrás miatt, hanem azért, mert a vasuti kútház vizszálító hálózatának kicserélése folytán a vasuti állomás részére is a városi vízvezeték szolgáltatja a rengeteg mennyiségű vizet. Naponta hater ezer köbmétert, tehát kétszerte annyit fogyasztott az államvasut, mint az egész város közönsége.

Eddig ugyanis, amikor négyezer köbméter vizszolgáltatást igényelt a város, már előállott a vízhiány s megjelentek az ijjesztő falragaszok. Ezen a nyáron bizonyára nem volt kevesebb a közönség vízfogyasztása s így az elmúlt hónapban naponta közel tízezer köbméter vizet adott naponként a vízmű, minden fennakadás nélkül.

A szakértők szerint ezen kedvező eredményt az újabb készített vízgyűjtő gallériával érték el.

Tudvalevőleg a vízmű tervének készítője dr. Oelwein bécsi építészeti főtanácsos akként tervezte Nagyvárad város vízvezetékét, hogy a vízgyűjtést gallériák által eszközlik. A tárgyalások folyamán azonban előállottak ezen módzattól s áttértek a kut rendszerre.

Már az első évben azonban kitűnt, hogy a kutakat szaporítani kell; azóta megsokasodott a kutak száma, de a vízhiány évről-évre jelentkezett, míg végre az eredeti tervhez: a vízgyűjtő gallériákhoz tértek vissza, ami, mint látjuk, teljesen bevált.

Csak hogy ez a kísérletezés sok ezer koronájába került a városnak.

Lilike.

Bizonyyal kikaczná; különösen ha olyan főhadnagy-féle, mint maga.

A főhadnagy.

Ez megint vágás akar lenni s nekem szól. Pedig higgye el, nincs gyöngédebb, kedvesebb férfiszív, mint a minő a mi egyenruhánk alatt dobog.

Lilike.

Dobog ide, dobog oda, én azt nem hiszem. Már csak azért is, mert mindig ide-oda dobog. A csapodárság, a könnyelműség jelképe az egyenruha. Ugy ülnek maguk a fényes uniformisban, mint a pók a napsugarakban ragyogó háló közepén: csak a vigyázatlan legyecskét lesik, mely belebonyolodják a hálóba s zsákmányuk lehessen. Oh, ismerem én magukat nagyon jól.

A főhadnagy.

Ugyan Lilike, már hogyan hasonlíthatja a magához hasonló szép leányokat legyekhez?

Lilike.

(Kissé megzavarodva). Az igaz. Ez a hasonlat nem valami találó.

A főhadnagy.

Nem bizony. S ha egy kissé utána gondolkodik, majd belátja, hogy a hasonlat többi része sem áll meg. Mindjárt be is bizonyítom.

Lilike.

Főhadnagy úr, maga túlságosan bízik magában.

A főhadnagy.

Magában bízom, Lilike, a maga jó szívében. Igazsága van: háló ez a mi egyenruhánk, de nem pókháló, hanem halászhaló s mi vagyunk benne a halacszkák. Van benne mindenféle fajta hal. Ott vannak a generálisok, a törzstisztek, mint megannyi tekintélyes sügerek és komoly harcsák. Ott vannak a fürge kis pisztrángok: a kadétek és hadnagycskák s ha hizelegni akarnék magamnak, akkor a főhadnagyokat aranyhalakhoz hasonlítanám. Az ügy is olyan középnagyságú.

Lilike.

Középnagyságú a cigányhal is.

A főhadnagy.

Már akkor csak inkább maradjunk az aranyhalaknál. Boldogok, vigak vagyunk mindnyájan — de bele vagyunk szorítva a hálóba, az egyenruhába. Mert mi vagyok én, ha leteszem az uniformist? Senki, semmi. Örülhetek, ha díjnoknak bevesznek. Azért vagyunk kötve az egyenruhához, a háléhoz; a merre az von, arra kell mennünk. S a ki megszokta azt a szolgálai engedelmeskedést, annak elég boldogság, ha engedelmeskedhetik. De jaj annak, a ki ideálok után ábrándozik s unalmas, egyhangú életének nemesebb czélt és irányt akar adni . . .

Lilike.

Szóval, a ki megunta az egyedüllétet és még valakit akarna magával csalni a hálóba. Ugy-e, így gondolta? En meg még ehhez azt gondolom, hogy bolond, a ki szabad lehet s mégis bemenne magukhoz abba az u. n. hálóba.

A főhadnagy.

Ordöge van, hogy kitalálta azt is, a mire csak később gondoltam volna. S ha tudom, hogy ennyire ellensége az egyenruhának, még csak elő sem hoztam volna a dolgát.

Lilike.

Nincs előttem valami csúfabb, mint az uniformis. Csúf, csúf, csúf!

A főhadnagy.

Pedig olyan boldogan jöttem ide először a két csillaggal . . . azt hittem szintén örülni fog egy kis-é. (fóllál, az ablak felé megy.)

Lilike.

(utána néz, félre) Szegény fiú!

A főhadnagy.

(Az ablak előtt a széket félreteresi, hogy jobban kinézhesen; rálép a szék alá tett könyvre) Mi ez? (fölvesszi, olvas). »A főhadnagy összeütötte sarkantyús cipőjét s azt mondta: ezt a kis leányt meg kell hódítanom! Felvette a legcsinosabb díszkabátját, a legvékonyabb szalonkardját, ragyogó, új bojttal s biztos diadal reményében megindult.«

UJDONSAGOK.

V o k s.

— Karczolatok a hétről. —

Vox-nak írták ki hajdanába svoksnak ejtették ki, ma pedig szavazásnak írják s szavallásnak mondja a jó magyar nép szája.

Erre a nagy »szavallásra« készítik elő a népet mindenfelől, mint a beteget az operációra. Az igaz is, hogy a legtöbb szavazás operáció lesz: operáció a jelölt zsebében és a szavazó lelkiismeretén.

A sokféle operálás között nem csekély derűtlenséget keltett a szociáldemokraták programja, mely összehord hetet-havat, ígér füt-fát, de azért a hivatalos Népszavában a leközölt program után el nem felejtí odatenni:

Elvtársak!

Ne feledkezzetek meg pártunk választási alapjáról!

Szépen indul neki a tiszta választásoknak az a párt, mely speciell a nép érdekeinek szószólójául tolja fel magát.

Persze, ezt a programpontot nem közzölték a profán bourgeois-lapokkal.

Van még egy pont a programban, melyről érdemes kissé gondolkozni: az, a mely a nemzetiségeknek autonómiát akar adni.

Olvashatni napról-napra a néppárt ellen szórt meggyanúsításokról, melyek arról regélnék, hogy a néppárt a nemzetiségekkel paktál s eladja a hazát a pánszlávoknak. Alapja pedig ennek az, hogy nemcsak a magyarok, hanem a tótok közt is vannak néppárti gondolkodású szavazók s a néppárt képviselőinek egyrésze a felvidékről kerül ki. Ellenben nincs a legkisebb adat sem, mely még csak a paktálás gyanuját is felkelthetné s mégis napról-napra jelennek meg mérges kis kirohanások a »pánszlávok cimborái«, a néppárt ellen.

Annál csodálatosabb, hogy a szociáldemokraták nemzetiségi elvei ellen egy

hang sem emelkedik a sajtóban. Pedig az a nemzetiségi autonómia voltaképpen nem más, mint Lucciu álma, Ratiu hőbortja, Mudrony Soma fantazmagóriája, Magyarország feldarabolása, vagyis a legközönségesebb hazaárulás, csak azért, hogy a párt több szavazatot kapjon.

Miért nem támadja meg a liberális sajtó a szociáldemokratákat? Mikor oly világos az áruló szándék!

Azért, mert a néppárt katolikus alapon áll, a szociáldemokraták pedig felekezetielleniek. Az egyik a keresztet védelmezi a czimberben, ezért irigylik tőle az életet is. A másik rombolja a keresztet, ezért szabad neki akár a vérrel ázott czimert is összetörnie.

Ezt hívják liberális hazafiságnak és türelemnek.

Egyáltalán nem fogunk rajta csodálkozni, ha rövid idő múlva ilyes forma dolgokat olvasunk a Népszavában:

Elvtársak!

Ne feledkezzetek meg a dicső Hurbán szobráról és az oláh-színház alapról!

Remélhetőleg a Szent Antaltól rémüldöz liberális lapok vezércikkben fognak e programnak elismerést zengeni.

*

Hát majd meglátjuk a szavazásnál, kinek hogy üt ki a számadása.

Nálunk ugyanis csak a szavazásnál adunk életjelt magunkról.

Mikor a Szilágyi-gyászról volt szó, meg nem mozdult Nagyvárad nemes városa egy küldöttség erejéig. Ott volt Szeged, Szabadka, Pozsony, csak szülővárosa, Nagyvárad hiányzott a temetésről.

Persze ehhez nem kellett szavazás. Hanem mikor a közgyűlésen indítványoztak utca-elnevezést, szobrot, meg talán egy mauzóleumot is, arra készségesen rászavaztak. Elemükben voltak: csak szavazni kellett.

Ebből aztán a tapasztalatlan idegen azt következtethetné, hogy nálunk valami túlságosan megbecsülték Szilágyi Dezsőt. Pedig hát Vészi József mondta meg egyszer igazán Budapest véleményét rólunk. Azt mondta:

— Csodálatos város lehet az a Nagyvárad. Van neki egy Szilágyi Dezsője és egy Tisza Kálmánja. Es ezek közül idegenbe bocsátja Szilágyit és megtartja magának — Tiszát! Hihetetlenül komikus város!

*

Lám, a hol nem kell szavazni, ott megtalálja a részvét a kellő kifejezést.

Az irodalomnak volt halottja: Makai Emil fiatal, kezdő ember volt, a ki talán tévedett is itt-ott, de nagy tehetséget árult el még tévedésében is. Semmi esetre sem volt azonban az az óriás az irodalomban, mint a minő volt a politikában Szilágyi Dezső.

Es ennek az egyszerű költőnek jutott Nagyváradról olyan gyász, a minőt nem kapott Szilágyi. Koszorújára írók, újságírók, irodalombarátok adták össze filléreiket s küldöttség tette le azt a koporsóra.

Van ennek is magyarázata. A politikában nincs csak vereség vagy győzelem, fegyverbarátság, vagy hódolat. Az irodalomban van szeretet.

Es annak az egyszerű, szürke költőnek jutott még valami: egy sárga rózsza, melyet gyöngéd kéz küldött valahonnan, a hova az álmodozó költő lelke el-el szállt az íróasztal mellől.

Es az a sárga rózsza felért valamennyi babérkoszorúval, a melyek a politikus koporsóját borították.

Aliquis.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Aug. 11. Műkedvelők színi előadása este fél 7 órakor, Karger vendéglőjében.

Lilike (félre).

Jaj, a könyvemet megtalálta!

A főhadnagy.

(visszafordul az ablaktól). Mondja csak Lilike, maga olvasta ezt a könyvet?

Lilike.

Nem . . . azaz hogy igen, én.

A főhadnagy.

Végigolvasta már?

Lilike.

Nem. Eppen ott tartok benne, a hol maga olvasott belőle az előbb pár sort.

A főhadnagy.

En azt hiszem, a főhadnagy nem fogja megkapni annak a leánynak a kezét.

Lilike.

Ugyan! És miért nem? Hiszen olyan nagy önbizalommal csapta össze a sarkantyús cipőjét s azt mondta: ezt a kis leányt meg kell hódítani.

A főhadnagy.

Eppen azért. Czibil életben másképp megy az efféle. Ott a legelőször már fiatal koruktól fogva ismerik egymást a fiú és leány, úgy hogy senki sem csodálkozik rajta, ha X. ur elveszi Y. kisasszonyt. Ott egész természetesen megy a megkérés: a vége rendszeresen kosár. Nálunk vaktában megy a dolog. Vagy lány, vagy kosár. S a hogy eddig láttam a társsimnál: a ki ilyen büszkén össze-

vert sarkantyúval indult, rendszeren kosárral tért meg.

Lilike.

S maga hogy járt?

A főhadnagy.

(mosolyogva). Nekem nincs sarkantyum.

Lilike.

(Ránéz önkéntelenül a főhadnagy cipőjére). Csakugyan nincs. Akkor hát . . . (zavarban: félre) mégis jobb volna, ha a mama itthon volna!

A főhadnagy.

(Leteszi a könyvet, közelebb lép). Kérem, Lilike, ne olvassa tovább ezt a regényt. Annak a főhadnagynak megvolt a sarkantyúja, legyen vele boldog. Ugy-e nem kell neki más?

Lilike.

Nem.

A főhadnagy.

Hanem ha az szerény ember lett volna, a minő akad a főhadnagyk közt is, szerényen ment volna el ahhoz a bizonyos ő-höz, szerényen tett volna célzást rá, mit akar, akkor, ugy-e, megérdemelte volna a leányt, ha nincs is sarkantyúja?

Lilike.

Meg, ámbár . . . én azt hiszem . . .

A főhadnagy.

Köszönöm, ezt akartam csak hallani. (Lilike kezét hirtelen megeskölja).

Lilike.

(megrettenve elkapja). Mit csinált, Károly?

A főhadnagy.

Már késő. Ezzel a kézcsókkal megmondtam, a mit akartam. Már most szeretném rá a választ hallani: igen lesz-e, vagy nem? Milyen lesz a regény befejezése?

Lilike.

De hiszen a mama elutazott . . .

A főhadnagy.

Eppen azért szeretném egyedül magától hallani azt, hogy szeret. Nem a mamától kérdek én ilyesmit s a regényben sincs szó a a mamáról . . .

Lilike.

No hát . . . ha akarja . . . igen . . . de a mamától is beleegyezést . . . hazasürgönyözöm . . .

A főhadnagy.

(gyöngéden megöleli). Oh köszönöm, elég lesz a beleegyezés is a mamától.

Lilike.

(Boldogan kiszalad). Zsuzsi! Zsuzsi! Szaladjon rögtön a távirtdába!

A főhadnagy.

(Ismét fölveszi a könyvet s elégtelen olvas belőle): »A főhadnagy összeütötte sarkantyús cipőjét s azt mondta: ezt a kis lány meg kell hódítani«. Hm. Biztosan ott is elutazott a mama fürdőre.

Függöny.

* **Népbutítás.** Érthetetlen az a tudatlanság és az a fanatizmus, melylyel a Szent Antal kenyérének nemes intézménye itt és ott találkozunk. Hozzászólnak, a kiknek — magyarul: — dunsztjuk sincs róla, mi az s tudatlanságukat igyekeznek a közönség közt is terjeszteni. Szerencsére ez nem sikerül. A közönség különösen Nagyváradon régóta tisztában van a Szent Antal-kultusz áldásával, ha nem is jelennek meg róla hasábos kimutatások s hatatokban is maradnak az adakozók. Ha ennek dacára akad olyan tudatlan fanatikus, a ki mégis beleköt e nemes, jótékony kultuszba, hát azzal még hamarabb tisztában lehet mindenki.

* **Meggyilkelt korcsmáros.** Egy elvetemedett gonosztevő véres gyilkosságáról kapunk hírt Födemesről. Schwartz Mór földemesi lakos, a községi nagyvendéglő nagybérlője két hónappal ezelőtt fogadta föl Tibély Antalt házi-szolgának. Tibély megbízható, dolgos embernek mutatkozott s e miatt csakhamar megnyerte gazdájának a bizalmát. Tegnapelőtt éjjel társaság mulatott Schwarzuzál s mikor a vendégek éjjel után távoztak, Schwartz szokása ellenére a pénzesztáskáját a söntésbe akasztotta s ennek ajtaját bezárva, a kulcsot magával vitte a szobájába. Ugyanakkor ment aludni Tibély is, a ki az üzletajtókat zárta be. Körülbelül egy óra múlva Schwartz nagy zörögést hallott a korcsmaszobából. Eszébe jutott, hogy a pénzt kint hagyta, fölkel, gyertyát gyújtott s azzal kiment a korcsmaszobába, hol a söntésajtót már feltörve találta. A mint a gyertyafény mellett szétnézett, egy sarokból Tibély ugrott elő egy nagy késsel s azzal mellbeszurta Schwartzot, a ki erre megragadta a szolgát és dulakodni kezdtek. Schwartz a sok vérvesztés következtében csakhamar összeesett, miközben a szolga összevissza szurkálta. A zajra kifutott Schwartz felesége, a ki midőn a véres jelenetet meglátta, a szolga elől, a ki őt is megakart rohanni, az ajtót hirtelen magára zárta és az ablakon keresztül kiugrott az utcára, hol lármát csapott. Dohobi Mihály és Sureer Vendel éjjeli őrök csakhamar ott termettek és feltörték a korcsma ajtót. A gyilkos azonban már akkor elmenekült és csak Schwartz véres holtestét találták ott. E közben a szomszédok is összefutottak, átkutatták a lakást s a gyilkost végre a jégverem teteje alatt megtalálták. Nála volt az elrabolt pénz is. A gyilkost megkötözve kísérték a községházához, hol másnap a csendőrség vette át.

* **Halálozás.** A Rimanóczy-családot ismét súlyos gyász érte. Rimanóczy Edéné szül. Veszelly Julia, tegnap délelőtt meghalt. Temetése holnap, hétfőn délelőtt lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Rimanóczy Rimanóczy Ede úgy maga, mint gyermekei: Izabella és Szidónia s gyermekeik, valamint az összes rokonság nevében fájdalommal szíven tudatják a legjobb hitves, édes anya, nagyanya, dédanya, sógornő és rokonnak rimanóczy Rimanóczy Edéné szül. Veszelly Juliának folyó hó 10-én d. e. 10 órakor élete 66-ik, boldog házasságának 47-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa f. hó 12-én d. e. 1/2 10 órakor fog a kolozsvári-utcai 58. sz. a. levő lakásnál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a várad-velencei plebánia-templomban tartandó engesztelő szent miséidőzt bemutatása után a v. velencei róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtiszűségűtélre az elhunyt rokonai, barátai ismerősei tisztelttel meghívattak. Nagyvárad, 1901. augusztus hó 10-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Frigyes császárné halála.** A francia sajtó igen rokonszenvesen emlékezik meg az elhunyt császárnéről, a kinek pedig, midőn 1891-ben Parisban járt, onnan ugyszólván titokban szöknie kellett, mert a radikális lapok tüntetésre izgatták a lakosságot a fejedelmi-átogató ellen. Most a párisi lapok dicsőreleg

említik fel, hogy éppen Frigyes császárné volt az, a ki annak idején nagyon ellenezte Páris bombáztatását és ily értelemben levelet is irt férjének, a ki akkor a harcztéren vezető szerepet vitt. A »Figaro« és a »Temps« bizonyos kedvteléssel elevenitik fel a császárné és Bismarck herceg közti ellenséges viszonyt, a mely a mindenható kancellár teljes megalázásával végződött. Bismarck ugyanis, midőn Vilmos császár trónra jutott, mindent elkövetett, hogy az ifju uralkodót anyja befolyása alól kivonja. Midőn azután Vilmos császár Bismarck gyámságát megunva egyik hadsegédjét a kancellárhoz küldte és megüzente neki, hogy azonnal adja be lemondását, a hatalomhoz görcsösen ragaszkodó államférfiu Frigyes császárnéhoz fordult közbenjárásért. Frigyes császárné ekkor azt üzenete vissza Bismarcknak, hogy nagyon sajnálja a történeteket, de nem tehet semmit, mert épen a kancellárnak kell a legjobban tudnia, hogy semmi befolyást sem gyakorol a fiára, a kinek az anyjától való elidegenítését Bismarck mindig egyik főfeladatának tekintette. Ezzel boszulta magát a császárné azokért a kellemetlenségekkért, melyeket neki Bismarck herceg hosszú kancellársága ideje alatt okozott.

* **Agyonlőtt kincskereső.** Szomorú eset történt tegnapelőtt éjjel Szirákon, hol Babják József a babonások esett áldozatul. Babják, a ki szegény napszámos volt, a napokban azt álmodta, hogy Lorinszki Antal suráki lakos kertjében egy nagy fazék aranypénz van elásva. Reggel ezt az álmát elmondta feleségének s egyúttal elhatározta, hogy másnap éjjel az álmában látott helyen ásni fog az aranyak után. Éjféltájban ezután, a mikor már mindenki aludt, Babják elment Lorinszki kertjébe, hol egy kőrefa mellett ásni kezdte. A kutyák észrevették, hogy valaki a kertben van s ugatni kezdtek. Erre felébredt Lorinszki is s mivel az utóbbi napokban többször jártak tolvajok a kertjébe gyümölcsöt lopni, töltött fegyverét magához vette és kiment az udvarra. Babják észrevette, hogy Lorinszki az udvaron jár, egy szőlőtöke mögé rejtőzött. Ezt meglátta Lorinszki, a ki nem tudván, kertjében mi történik, a bujkáló alakra lőtt. A lövés után nagy jajgatást halott; oda futott tehát s ott találta Babjákot, a kinek a halántékába furódott néhány szem serét. Babjákot rögtön ápolás alá vették, de hiába, mert a szegény ember másnap reggel bele halt sebeibe. A csendőrség bejelentette az esetet a törvényszéknek. A szerencsétlenül járt Babják családja iránt általános a részvétel.

* **Harcias menyecskék.** Kruzs Béláné tegnap délelőtt szomszédnőjével, Hajdu Jánosnéval, valami csekély ok miatt összeszólalkozott. A szóváltás veszekedésé, majd verekedéssé fajult. Hajduné Kruzsnet erősen összekarmolta, sőt a kéznél lévő vésővel bal kezén súlyos sebet is ejtett. A nagy lármára a Pál-utca lakói összecsozódtak, míg aztán valakinek eszébe jutott orvosért futni, ki a Kruzsne sebeit bekötözte. Az ügy folytatása a bíróságnál lesz.

* **Történelmi képek a népiskoláknak.** A békésmegyei közművelődési egyesület a magyar történelem kiválóbb mozzanatait és alakjait képekben fogja kiadni, különösen a népiskolák használatára. Az egyesület megkereste Nagyvárad városát, hogy ezen történelmi képsorozatot az iskolák számára rendelje meg. Ot kép rendelésénél egy-egy kép ára 1 korona, különrendelve minden darab 1 korona 30 fillér.

* **Baleset a bérkocsival.** Egy-egy szomorú baleset kapcsán mindég felujul a panasz a sebesen hajtó bérkocsisok ellen, kik robogó fogatokkal mindent elgázolnak, a mi utjukba kerül. Különös sebességgel hajtanak be a vasútról a Fő utcán végig, mintha csak versenyezni akarnának egymással. Ez a nagy buz-

galom csaknem végzetes katasztrófát okozott tegnap délután. Az Ermihályfalva felől jövő utasokat szállították be a fogatok a pályaháztól hosszú sorban, midőn a legelől vágató fiakkeros a Múzeum felé hirtelen befordult, az utána jövő kocsis csak nagy nehezen tudta megakadályozni, hogy derékszög alatt rá ne hajtson az előtte haladóra, de ezzel csak magamagát hozta bajba, mert a másik kocsis vigyázatlansága folytán a kert falához szorult, mely alkalommal a ló feje oly erővel ütődött a kőfalba, hogy mély sebet kapott s ott nyomban kilehelte páráját. A kocsis és a bentülők az ütődés percében kiugrottak s így megmenekültek a biztos veszedelemtől. A szegény károsult ember, a 76. sz. bérkocsis tulajdonosa, a ki társa kimeléséből magának okozott tetemes veszteséget, a másik bérkocsis ellen azonnal jelentést tett.

* **Benzin robbanás áldozatai.** Borzasztó szerencsétlenség történt e napokban Agárdon Baruch Dávid gőzmalmában. Baruch ez év tavaszán egy kisebb gőzmalmot építtetett a saját gazdasági és a környékbeli lakosság szükségleteinek előállítására; a malom hajtására benzint motort állított be, mely mind eddig kifogástalanul működött. Tegnapelőtt azonban a benzintartály és a gépszivattyú között valami baj történt, a mi akadályozta a gépet rendes járásában. Bükler József gépész ennek az akadálynak az elhárításán dolgozott, a mikor a benzint tartalmazó vastartály fölrobbant. A robbanás oly erős volt, hogy kivágta a gépház falát, minek következtében az egyemeletes malomépület teljesen összeomlott. A szerencsétlenség idején a malomban Bükler József gépészen kívül Böszörményi András főmolnár, Hajdu Ferenc és Répás Sándor molnárlegények, Bakó Mihály, Szirova Márton, Janda Mihály és Bori Ferenc zsákoló-munkások, továbbá Panka István és Szojkó András agárdi lakosok — kik gábot vittek a malomba őrlés végett — voltak jelen. Ezeket az embereket az összeomlott épület valamennyit mag alá temette. A robbanás, mely oly erős volt, hogy a községbeli lakosság hirtelenében nem tudta, hogy mit csináljon a nagy rázkódtatástól, több közel fekvő házat is megrongált. Mikor az ijedségtől magához tért lakosság megtudta, hogy mi történt, rögtön kimentek a helyszínre, hol az előjáróság vezetése alatt hozzáláttak a mentési munkálatokhoz, de csak Bakó Mihály, Szirova Márton és Janda Mihály napszámosokat tudták elve kimenteni, ezeket is súlyosan sérülve. A többieket az összeomlott épület falai és a robbanás agyonütötték. Bükler gépészt a robbanás darabokra szaggatta; a romok eltakarítása közben találtak meg egyes testrészeit. A szerencsétlenségért az elpusztult Bükler gépészt okolják, a ki állítólag vigyázatlannal dolgozott a benzin tartály körül.

A varróleány és a schweinfutter.

Hogy milyen körülmények között nőtt fel eddig nem éppen mellékes, a fő az, hogy *úzenhárom* éves volt, meg Fuchs Margitnak hívták.

Az ujság azt mondja, hogy testileg még teljesen fejletlen kis leány. De a szíve már telve volt rejtelmes szerelemmel. Es mert szerelmében csalódott, öngyilkosságot követett el. Ott lakhattak fenn egy nagyon is emeleti lakásban. Éjjel közelgett, pihent mindenki, csak Margit a 13 éves varróleány nem tudott nyugodni. A főváros éjjeli zaja, a kávéházakból hallatszó cigányzene beszűrődött a nyitott ablakokon és érzelmeket keltett a Margit szívében. Hogy milyeneket, ki tudja? Biztos, hogy nem a varrógépéről, selyemszárlól, gombostűről. Más valamiről!

A varróleányok mindig regényeshajlamuk voltak. Az a folytonos munka egész nap a gép mellett foglalkoztatja, nemcsak a kezüket, hanem a szívüket is. A szívük megtelik sejtelmes vágyakkal, érzelmes történetekkel és nem bánják egy cseppet sem, ha az álmok hódító lo-

vagjai a valóságban mint vaskereskedő segédek, nagyreményű kardalások, vagy divatárusok alakjában lépnek fel.

Szabadidejük kevés van, hogy mégis érintkezessenek egymással, leveleznek. A posta az nem olyan gyorsan kézbesít, a kis Margit hamarabb kézhez juttatja, éppen utba esik, hogy viszi haza azt a derekat.

Ezen a kézbesítő szerepen át esik minden kezdő varróleány. Nem kell ehhez tapasztalat, csak figyeljen meg az ember minden mozzanatát, a következtetés útján szépen rájön erre.

Margit aztán, nem a varróleány, hanem a kézbesítő szerelmes lett. Az minden varróleány... az év meg a testi fejletlenség nem határoz. A kit szeretett és a kit a 13 éves szív meséjével ki tudja, miféle tulajdonságokkal ruházott fel, lehet, hogy nem is sejtette ezeket az érzelmeket, mikor mint egy nagy cipőüzlet inasa, vitte a megrendelt árukat a postára és találkozott a kis Margittal a ki meg levelet vitt.

Margit mosolygott a fiura, az álmok hőse pedig így szólt hozzá:

— Mit vigyorogsz kis majom?!

Igy járhatott Margit, és nem csak egyszer. Tehát most már biztos, hogy keserű érzelmek tépdesték csalódott szívét, mikor szobájába a zene és zaj hatolt be. Kietlen sívárnak találta a világot, melyben csak a gép zörög és a hősök kinevetik. Hát érdemes ezért élni! Lám a Nelli, Terka, Malvin, Flóra milyen boldogok, ők szeretneki és szeretetnek.

Kiugrott ágyából. Egy szép eszme érelődött meg benne. Na! egy hétig minden varróleány az ő esetéről fog beszélni.

Keresett valami szert. Szegény helyen azt se lehet válogatni. Nem maradt más, mint egy kis zöld festék — a schweinfutter. A tartalma arzén és rovarirtásra használják. Ebből aztán vett be jócskán, tagja az Azrak törzsének, a kik halálosan tudnak szeretni.

Talvilági mosolyal arcza akart Margit jobblétre szenderülni, de a nyomorult schweinfutter más hatást idézett elő.

Hozzá tartozói kínos nyöszörgésre ébredtek fel. Először azt hitték, hogy a vacsora, a sárga dinnye és aludtjej hatása, de azután látták csak meg a schweinfuttert. Erre aztán elhívták a mentőket, a kik gyomormosást alkalmaztak s bevitték a kis vergődő áldozatot a Rókusba.

De Margit eléri célját. Ha nem élvezhette át a szerelem gyönyöreit, kárpótolta magát bőven a schweinfutter tartalmával, mert az orvosok szerint a kora szerelem kis betege aligha éri meg a reggelt.

A mi idézetben van, azt az ujság mondja, hogy én mit mindok? semmit!

Egy jól skandalható distichon jut eszembe:

Lányakat a festő ha ragasztana emberi főhöz.

Nem fakadandaátok majdan nevetésre barátim?

(He.)

IRODALOM.

K é p.

Halvány menyasszony
Föl se pillant.
Sugva-sugja a
Holtomiglant.

Halvány menyasszony
Hófehérbe...
Búsán néz rá a
Szüzanya képe.

Farkas Imre.

TANUGY.

Gyermek menedékházvezetők tanfolyama. Az államilag engedélyezett állandó gyermek menedékházvezetők tanfolyamát a folyó évi szeptember hó 2-ik napján nyitom meg. — Jelentkezhetnek: 18—40 éves életkorú nők, kik a 6-ik elemi osztályt elvégezték. — Benyújtandó iratok: iskolai, erkölcsi, születési és orvosi bizonyítványok. — Jelentkezni bár-

mely napon lehet alólírottánál a folyó évi szeptember hó 1-ig bezárólag, hol is tandíjmentesek is vétetnek fel. Nagyvárad, 1901. augusztus hó 10-én. Özv. Dyk Ferenczné, okl. kisdé-
dóvónő, Apáczka-utca 378/8. szám.

**Felvétel a kisdé-
dóvónő-képzőbe.** A nagyvárad-i róm. kath. püspöki kisdé-
dóvónő-képző intézet I-ső osztályába az 1901—2. tan-
évre 40 növendék vétetik fel. Felvételt oly
leányok nyernek, kik 14—40 évesek, egészsége-
sek és ép testalkatúak, tiszta hang és jó zenei
hallással bírnak, a polgári leányiskola IV. vagy
a felső népiskola II-ik osztályát sikeresen be-
végezték vagy a megfelelő tantárgyakból (ma-
gyar, számtan, történelem, földrajz, természet-
rajz, természettan, szépírás, rajz és kézimunka)
felvételi vizsgálatot tesznek. A beiratás szept.
1-től 7-ig tart az intézet helyiségében.

A szükséges okiratok: keresztlevél, a leg-
utóbbi tanévről szerzett iskolai bizonyítvány,
orvosi és második véd-himlőoltási bizonyítvány,
ha a legutóbbi tanévben iskolába nem jártak,
erkölcsi bizonyítvány. Tandíj egész évre 16
korona.

Szeptember 8-án tartatik a »Veni Sancte«,
mely után megkezdődnek a rendes előadások.

Teljes ellátást nyerhetnek a növendékek
32 korona havi fizetés mellett, az újvárosi ir-
galmas nővérek Immaculata-intézetében, de csak
kizárólag róm. és gör. kath. növendékek vétet-
nek fel bentlakóul.

Az előjáróság.

IPARÜGY.

Az iparosok betegápolási pótadója.

A múlt év folyamán 69 ipartestület panaszos
kérvénynyel járult a kereskedelmi miniszterhez,
előadván, hogy a hazai iparosok más fog-
lalkozást üzőkkel szemben kétszeresen vannak
megadóztatva a szegényellátás céljaira. fizetik
az alkalmazottaknak a betegsegítő pénztárak-
nál való biztosítása fejében megállapított díjak
harmadrészt, más észét fizetniök kell az ország-
os betegápolási pótadót. E kétszeres megadó-
ztatásra való tekintettel azt kérték az ipartes-
tületek, hogy a betegsegítő pénztárakhoz tar-
tozó iparosokat mentse fel az országos be-
tegápolási pótadó alól. A kereskedelmi minisz-
ter a kérelmet pártolólág átküldte a belügy-
miniszterhez, hogy ez ügyben a pénzügyminisz-
terrel egyetértőleg döntsön. Kiemeli a kereske-
delmi miniszter, hogy az iparosok, ha nem is
volnának a betegápolási pótadó alól teljesen
fölmenthetőek, de legalább csekélyebb, például 1
százalékos fizetésre lennének kötelezendők.
Lehetne esetleg e kedvezményt csupán a kis-
iparosokra szorítani s nevezetesen azoknál az
iparosoknál és kereskedőknél szállítani le 1
százalékra a betegápolási pótadót, a kik 20
segédmunkásnál többet állandóan nem alkal-
maznak. Kéri végül a belügyminisztert, hogy e
kérdést a most folyó költségvetési tárgyalások-
nál vegye a pénzügyminiszterrel egyetértőleg
alapos megfontolás alá.

MULATSÁG.

Jótekonyczélú színelőadás. Ma este
fél 7 órakor lesz megtartva a Karger Sándor
vendéglőjének nagytermében a városi szegény-
alap javára tartandó színelőadás és tánczes-
tély, a mely az előjelekből ítélve pompásan
fog sikerülni.

A műsor a következő:

I.

Don Pietro Caruso.

Színmű 1 felvonásban. Ita Roberto Braccó. Olasz-
ból fordította Radó Antal. Rendező: Rogoz Imre.
Sugó: Somolik Károly.

Személyek:

Don Pietro Caruso — — — Kertész Sándor
Margherita leánya — — — Papp Juliska
Fabrizio Fabrizi gróf — — — Somlár Mihály
Hangok a szín mögöl — — — * * *
Történik Nápolyban. Idő: jelenkor.

II. szám. *Csak egyszer mondd igen...*
Hermann Györgytől zongora kíséret mellett. Elő-
adja Somolik Veruska k. a.

III.

Huszárszerelme.

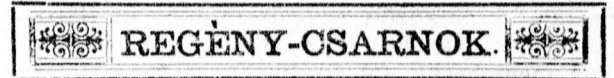
Vigjáték 2 felvonásban. Ita: Murai Károly. Ren-
dező: Rogoz Imre. Sugó: Somolik Károly.

Személyek:

Barkos Gábor — — — Kemény Adolf
Barkos Zsigmond — — — Erdődi Andor
Anna — — — Szakács Piri
Hüppig Kázmér — — — Széplaki Béla
Hüppigné — — — Papp Juliska
Sárika leányuk — — — Somolik Veruska
Kenéz Mihály — — — Kertész Sándor
Kálmán — — — Rogoz Imre
Dér Pista — — — Egy Jenő
Berényi Pál — — — Somlár Mihály
Zsuzsi — — — Kövesy Ilon

Az előadás után táncz reggelig.

Helyárak: Számozott hely 1 kor. 40 fill.
II. hely 1 kor. Belépti-jegy 60 fill. Felülfizeté-
sek a jótekonyczél érdekében köszönettel fogad-
tatnak.

A SANDASZEMÜ.

Ita: Lucien Biart.

Franziából: K—ő.

43.

Ricardo versenytársa megállott a cirkus
közepén s lándzsájával kezében várta az újabb
vadállatot. A toril ajtaja megnyílt s egy kis
termetű, de rendkívül fürge bika vágatott elő
oly könnyedén ugrándozva, hogy a nézők meg-
tapsolták. Eleintén észre sem látszott venni
Miguelt, de azután váratlanul ellene fordult.
Miguel nekifeszített lándzsával fogadta, s vállán
megsebezte. A második rohamra azonban a
fegyver eltört s az állat mintha tudta volna,
hogy ellenfele védtelen, gyorsan megismétlé a
támadást. Miguel félreugratott lovával s azután
szerepet cserélve, az elrohanó bikát üzőbe
vette, mely körbe kezdett futni a korlátok
mentén. Miguel utólérte s ügyesen elkapta az
állat farkát, azután lovát visszafordítván a
megrémült bikát hátrafelé kezdte vonszolni.
Óriási éljenzés és tapsvihár tört erre ki. Miguel
a mutatványt többször megismételte.

A közönség el volt ragadtatva. A férfiak
kalapjaikat dobálták a köröndbe a nők helyük-
ről felállva tapsoltak. Don Estevant annyira el-
ragadta a lelkesedés, hogy minden társánál
hangosabban éljenzett, míg észbe jutott, hogy
ellenségét dicsőíti, ki Ricardo elől akarja elra-
gadni a babért. Micaela arca elé vonta fátyo-
lát, hogy társnői ne lássák elsáppadását, vala-
hányszor Miguelt veszély fenyegette.

A megrökönyödött bika nem gondolt a
hozzá intézett ócsárló kiáltásokkal. A győző, a
nélkül, hogy lováról leszállt volna, felvette el-
tört lándzsájának egy darabját s új küzdelemre
ingerelte ellenfelét. Ez azonban elfutott, átug-
rott a korlátot s vagy husz nézőt a földrese-
perve eltűnt a síkságon a nézők gunyos fityü-
lésétől követve.

Miguel bosszusan tért vissza. A kapu ki-
nyílt s most egy új küzdő állat tűnt fel a kö-
röndön. A mexicói bikák oly gyorsan tudnak
vágatni, mint a legjobb paripa s igen nehéz
őket futtában utólérni, ha csak a küzdelem el
nem gyengíti őket. Az állat Miguelhez közele-
dett, ki gyorsan megfordult s futni kezdett a
bika előtt, mire a nép hangosan felkiáltott,
mert ezáltal halálos veszedelemnek tette ki mag-
gát. A bika egészen nyomában volt s néhány-
szor csaknem megérintette szarvaival, de egy-
egy fordulattal vagy félreugrással sikerült újra
előnyt nyernie.

Néhány lovász és csordás a köröndbe lé-
pett lándzsákkal felfegyverkezve.

— Félre innen! kiáltott rájuk Miguel pa-
rancsoló hangon.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

Merénylet terv a király ellen.

Marosvásárhely, aug. 10. (Saj. tud. táv.) Az itt megjelenő Székelység írja, hogy Csik-Szent-Márton községben ma elfogtak egy olasz munkást. Makruzsi Péternek mondja magát s kitünt, hogy Brescinek sógora. Nagy szenzációt keltett az elfogott csavargó azon nyilatkozata, hogy ő anarkista s Bécsbe készült, hogy Ferencz József királyunk ellen merényletet kövessen el. A félelmetes embert meglánczolva, erős csendőri fedezet alatt a községbáza-hoz kísérték s átadták a bíróságnak. A vizsgálatot egyébként széles körben megindították, mert az elfogott anarkistának állítólag bűntársai is vannak.

Vasuti szerencsétlenség.

Pétevár, augusztus 10. Az Odessza mellett lévő neszeliuti állomáson egy tehervonat összeütközött egy gőzmozdonnyal. Három kocsi összezúzódott. Egy ember életét veszítette, egy megsebesült. (M. T. I.)

Vasuti kezelők mozgalma.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.) A vasuti kezelők, a vasuti kaszinó helyiségében értekezletet tartottak. Az értekezlet célja az volt, hogy megbeszéljék, miként segíthetnének a már-már tarthatatlan helyzetükön. Határozatképpen kimondták, hogy helyzetük javítása és nyugdíjuk szervezése céljából feliratot intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez, valamint az országgyűléshez.

Frigyes császárné halála.

London, augusztus 10. A királyi pár Victória hercegnővel és Miklós görög herceggel tegnap este Cronbergbe utazott. (M. T. I.)

Orosz léghajó Magyarországon.

Sátoraljaújhely, aug. 10. (Saját tud. táv.) Sziroka és Homonna községek határán ma egy léghajó szállott le, melyben négy orosz tiszt ült. Azonnal jelentést tettek az ezredparancsnokságnak, mely a tiszteket kérdőre vonta. A köznép azt hiszi, hogy a léghajósok orosz kémek lehetnek.

Egy család tragédiája.

Titel, aug. 10. (Saját tud. távirata.) Csapi Mihály munkás feleségével és négy gyermekével Titel határán, egy hegyoldalon vájt barlangban lakott. Ma Titel vidékén nagy felhőszakadás volt és a barlang mellett folyó patakocská kiöntött. Csapi Mihály családjával együtt belefutott a megáradt patakba.

Az amerikai aczélsztrájk.

New-York, augusztus 10. Az amerikai munkás-szövetség (Federation of Labour) elnöke hirdetményt bocsátott ki, a melyben kijelenti, hogy a szövetség erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni az aczélmunkások egyesületét. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

A szőlő legújabb veszedelme. A szatmári hegyen egy oly betegség mutatkozik a szőlőkben, a melyet külföldön már régebben ismernek, de nálunk csak az idén lépett fel először. E betegség fakó rothadás (Coniothyrium

dipladiella) név alatt ismeretes, mely magát a szőlőfürtöt támadja meg. A betegség folytán a fürt szemek fakószínűvé válnak s teljesen elfonnyadnak. A városi tanács a hegyről lehozott néhány ily fürtöt az országos szőlészeti és ampeologiai intézethez küldött megvizsgálás végett s utasítást kért a védekezés iránt.

A selyemtermelés 1901-ben. A folyó évi selyemtermelés eredményéről alább következő statisztikai adatok szólnak: 1901-ben 2230 községben 95 ezer család 1 millió 484 ezer kiló gubót termelt, melyért 2 millió 766 ezer koronát fizettek ki. Egy család átlagos keresete tehát 29 korona. Az átlagos kereset évről-évre emelkedést mutat, mert míg 1899-ben 20-30 korona volt az átlagos kereset, 1900-ban is csak 28.70 koronát tett ki. A családok száma is emelkedett és pedig a múlt évihez képest 7000-rel, harmadévihez képest 16 ezerrel — így az adatok örvendően szólnak a mezőgazdasági keresetágak intenzív fejlődésére, ott, ahol annak hasznáról a lakosság meggyőződött. Darányi földmivelési miniszter itthon dolgoztassék fel, hogy a beváltó állomásokon, mint a selyemgombolyító és fonógárakban már is sok munkás-kéz talált foglalkozást éppen akkor, amidőn a mezői napszám szünetelt. Így ez a gazdasági mellékág a mellett, hogy a tenyésztés során azokat foglalkoztatta, akik a nehezebb mezői munkára képtelenek, még abban is mind nagyobb jelentőséget nyer nálunk, hogy az ipari feldolgozás során is a munkaalkalmakat évről-évre szaporítja.

Magyar emberek találmányai. A makói gazdasági kiállításon érdekes találmányt állított ki két magyar ember. Szabó Imre nagy-majláti kovács iparos egy általa feltalált »gyom ekét« állított ki, mely különösen a hagymatermelésnél rendkívül előnyösen alkalmazható. Hasonlóképpen nagy-majláti lakos, egyszerű zöldség kertész, Király István mutatja be új találmányát az »irányító gereblyét«. Az irányító gereblye a hagyma és a zöldség kertészet terén kiváló fontosságot képez, ez irányítását eszközöli annak, hogy a vetemények, illetve ültetvények kimérten egymástól kellő és szabatos távolságban essenek, hogy a bekövetkező gyomlálás a gyomekével gyorsan és biztosan eszköztesse, — irányítva egyúttal a vetemények fajonkénti elvetését, avagy az ültetvények minőség szerinti ültetését; — ezen két találmány valóban érdemes a megfigyelésre, nem tudjuk eléggé ajánlani a zöldségkertészek figyelmébe.

Belech Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határtelek.

	Budapest, aug. 10.
Buza októberre	0.—
Buza áprilisra	0.—
Tengeri	0.—
Rozs okt.	0.—

Zab ápr. — — — — — 0.—
Káposzta, repezo, zug. — — — — —

Értéktőzsde.

Budapest, aug. 10.

Osztrák hitel	—	—	—	—
Magyar hitel	—	—	—	—
Allamvasut	—	—	—	—
Rimamurányi	—	—	—	—
Magyar jelbánc	—	—	—	—
Salgótarjáni	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. aug. 10-án

Magyar aranyárjárdék 4000	118.45
Magyar koronajárdék	93.10
Magyar vasuti kölcson aranyban 1/4%	121.50
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-561	118.50
Magyar földteremtés-kölcson 5%	92.75
Italmerési jog megváltási kölcson	100.—
Horvát-szlavónföldteremtési kölcson	93.50
Magyar nyereségy-kölcson	173.—
Társasbályozás szociet. sorjegyek kölcson	144.—
Osztrák járadék papírban	98.75
Osztrák járadék ezüstben	98.65
Osztrák járadék aranyban	118.—
Osztrák korona járadék	95.75
Osztrák állam sorjegyes	139.50
Osztrák magyar bank részvény	16.75
Magyar hitelbank részvény	648.50
Osztrák hitelintézet részvény	636.—
Párisi vista	95.05
20 frankos arany (Napoleonár)	19.03
Németbirodalmi márka	117.15
London vista	239.60
20 márkás arany	23.46

Dr. VUCSKICS GYULA.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

könyvkötészeti üzletemet

Aldás-utca, Guttman-házból

sz

Telefon: 371.

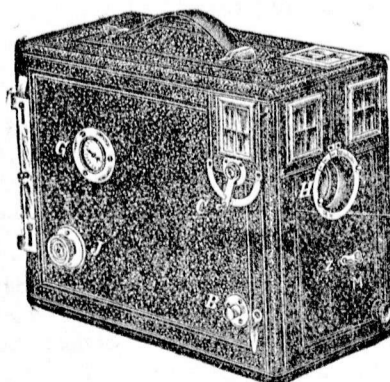
új bazár-épületbe

a színház felőli részre helyeztem át. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását továbbra is kérve,

maradtam tisztelettel

SCHMIDT GYULA,
KÖNYVKÖTŐ.

Mindennemű fényképészeti kellékek és gépek gyári árban kapható

Weinstock Fülöpnél

Nagyváradon,
Szt. László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Véztó—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Véztó.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	5 50	2 —	Gyoma — — — ind.	3 40	2 00	Véztó — — — ind.	4 45	5 27	Hollód — — — ind.	4 35	12 05
Ósi — — —	6 09	2 14	Ozed — — —	4 07	2 54	Okány — — —	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta — — —	4 45	12 17
Uj-Palota — — —	6 24	2 29	Déva-Ványa — — —	4 37	3 26	Gyanta — — —	5 23	6 07	Rippa — — —	5 02	12 39
Gyires — — —	6 41	2 42	Kéthalom — — —	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur — — —	5 36	6 18	Tenke — — —	5 24	1 17
Körösszeg — — —	7 02	3 01	Körös-Ladány — — —	5 13	4 06	Méhkerék — — —	5 52	6 36	Fekete-Tót — — —	5 44	1 39
Szakál — — —	7 39	3 31	Szeghalom — — —	5 40	4 38	Kötegyán — — —	6 —	6 45	Fekete-Bátor — — —	6 06	2 07
Nagy-Tóti — — —	7 55	3 47	Véztó — — —	6 12	5 22	Kötegyán — — —	6 16	6 57	Árpád — — —	6 16	2 18
Komád — — —	8 25	3 59	Kót — — —	6 38	5 52	Pósa — — —	6 29	7 12	Erdő-Gyarak — — —	6 25	2 28
Iráz — — —	8 42	4 16	Iráz — — —	6 52	6 07	Ilye — — —	6 48	7 24	Csegöd — — —	6 34	2 38
Kót — — —	9 19	4 39	Komádi — — —	7 10	6 38	Csegöd — — —	7 02	7 39	Ilye — — —	6 57	2 58
Véztó — — —	9 44	5 10	Nagy-Tóti — — —	7 22	6 50	Erdő-Gyarak — — —	7 12	7 49	Pósa — — —	7 07	3 09
Szeghalom — — —	10 34	5 55	Szakál — — —	7 48	7 23	Árpád — — —	7 21	7 59	Kötegyán — — —	7 19	3 22
Körös-Ladány — — —	11 —	6 12	Körösszeg — — —	8 11	7 47	Fekete-Bátor — — —	7 39	8 20	Kötegyán — — —	8 06	3 42
Kéthalom — — —	11 18	6 30	Gyires — — —	8 33	8 12	Fekete-Tót — — —	7 52	8 35	Méhkerék — — —	8 15	3 52
Déva-Ványa — — —	12 03	6 55	Uj-Palota — — —	8 47	8 27	Tenke — — —	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur — — —	8 33	4 12
Ozed — — —	12 21	7 15	Nagyvárad — — —	9 03	8 46	Rippa — — —	8 39	9 32	Gyanta — — —	8 43	4 23
Gyoma — — —	12 45	7 39	Nagyvárad — — —	20 —	9 05	Mocsár-Gyanta — — —	8 51	9 45	Okány — — —	9 02	4 44
						Hollód — — —	9 01	9 57	Véztó — — —	9 20	5 04

Székelyhid—Margita—Sz.-Somlyó.			Sz.-Somlyó—Margita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid ind.	9 36	6 40	Szilágy-Somlyó ind.	3 18	2 05	Szeghalom — — — ind.	10 20	5 50	P.-Ladány — — — ind.	6 50	2 04
A.-Keresztur — — —	10 20	7 22	Sz.-Nagyfalu — — —	3 43	2 30	Füzes-Gyarmat — — —	10 45	6 17	Szerep — — —	7 40	2 48
V.-Abrány — — —	10 34	7 35	Ipp — — —	4 —	2 47	B.-N.-Bajom — — —	11 43	7 15	B.-Udvari — — —	7 54	3 01
Monos-Petri — — —	10 45	7 45	Széplak — — —	4 35	3 27	B.-Udvari — — —	11 58	7 30	B.-N.-Bajom — — —	8 17	3 23
Margita — — —	11 05	8 04	Bályok — — —	4 47	3 40	Szerep — — —	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat — — —	9 09	4 07
Felső-Abrány — — —	11 19	8 17	Szoldobágy — — —	5 01	3 55	P.-Ladány — — —	1 —	8 32	Szeghalom — — —	9 30	4 28
Szoldobágy — — —	11 41	8 37	Felső-Abrány — — —	5 19	4 15						
Bályok — — —	11 55	8 56	Margita — — —	5 38	4 37						
Széplak — — —	12 18	9 12	Monos-Petri — — —	5 48	4 48						
Ipp — — —	12 48	9 40	V.-Abrány — — —	5 58	4 59						
Sz.-Nagyfalu — — —	1 —	9 59	A.-Keresztur — — —	6 11	5 13						
Szilágy-Somlyó — — —	1 34	10 22	Székelyhid — — —	6 50	5 54						

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	6 50	8 30	2 —	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	5 23	7 —	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány ind.	4 —	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos — — —	7 02	8 51	2 13	6 06	9 28	Jegenye — — —	—	—	7 59	† 1 14	7 16	Debreczen — — —	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41
Ujszász — — —	8 28	10 59	3 36	8 40	10 56	B.-Hunyad — — —	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Érmihályfalva érk.	6 36	3 57	7 29	1 —	4 58	9 13
Szolnok — — —	9 07	11 31	3 59	9 27	11 19	Csucsá — — —	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52						
Szajol — — —	9 21	11 50	4 12	9 46	11 33	Rév — — —	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34						
P.-Ladány — — —	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	Élesd — — —	5 54	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49	† 1 48						
Báránd — — —	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd — — —	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01						
Sáp — — —	—	2 27	† 5 48	12 24	—	F.-Vásárhely — — —	6 49	—	11 01	—	10 27	—						
B.-Ujfalu — — —	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Várad-Velence — — —	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25						
M.-Peterd — — —	—	3 —	—	1 —	6 15	Nagyvárad érk.	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31						
M.-Keresztur — — —	—	3 12	—	1 14	6 31	Nagyvárad ind.	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38						
Bors — — —	—	3 25	—	1 28	6 50	Püspöki — — —	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—						
Püspöki — — —	11 48	3 32	—	1 36	7 02	Bors — — —	2 47	—	11 54	—	11 22	—						
Nagyvárad érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-keresztur — — —	3 12	—	12 05	—	11 37	—						
Nagyvárad ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd — — —	3 30	—	12 17	—	11 50	—						
V.-Velence — — —	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu — — —	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18						
F.-Vásárhely — — —	—	4 16	—	2 41	—	Sáp — — —	4 39	† 9 38	12 47	—	12 25	—						
M.-Telegd — — —	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	Báránd — — —	5 01	—	1 01	—	12 41	—						
Élesd — — —	† 1 02	4 56	† 7 28	3 21	† 3 04	P.-Ladány — — —	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03						
Rév — — —	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Szajol — — —	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19						
Csucsá — — —	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	Szolnok — — —	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39						
B.-Hunyad — — —	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Ujszász — — —	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58						
Jegenye — — —	3 15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	Rákos — — —	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38						
Kolozsvár érk.	3 —	8 33	10 08	6 59	5 55	Budapest érk.	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 50	7 09	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 —	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi — — —	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely — — —	4 38	11 05	7 50	Ósi — — —	10 20	4 41	7 16	Kétegyháza — — —	6 14	12 31	10 54
Less — — —	10 48	4 03	7 40	Orosháza — — —	5 41	11 54	9 20	Less — — —	10 48	5 01	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju — — —	10 56	5 10	7 52	Csaba — — —	7 00	2 33	4 50	Gyapju — — —	10 56	5 10	7 52	Csaba ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa — — —	11 03	5 19	8 05	Gyula — — —	7 27	3 05	5 26	Cséffa — — —	11 03	5 19	8 05	Gyula — — —	27	3 05	5 26
Szalonta — — —	11 26	6 44	8 46	Sarkad — — —	7 47	3 27	5 56	Szalonta — — —	11 26	6 44	8 46	Sarkad — — —	7 40	3 27	5 56
Kötegyán — — —	11 46	6 05	9 15	Kötegyán — — —	7 57	3 39	6 10	Kötegyán — — —	11 46	6 05	9 15	Kötegy — — —	7 50	3 39	6 10
Sarkad — — —	11 57	6 17	9 31	Szalonta — — —	8 23	4 10	6 47	Sarkad — — —	11 57	6 17	9 31	Szalon — — —	8 24	4 10	6 47
Gyula — — —	12 21	6 44	10 01	Cséffa — — —	8 42	4 34	7 18	Gyula — — —	12 21	7 44	10 01	Cséffa — — —	8 4	4 34	7 18
Csaba — — —	2 06	7 41	4 44	Gyapju — — —	—	4 32	7 29	Csaba — — —	12 42	7 06	10 30	Gyapju — — —	—	4 42	7 29
Orosháza — — —	3 12	9 10	5 50	Less — — —	9 04	5 00	7 51	Csaba ind.	2 23	7 18	4 32	Less — — —	9 04	5 —	7 51
H.-M.-Vásárhely — — —	3 55	10 02	7 00	Ósi — — —	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza — — —	2 54	7 46	5 03	Ósi — — —	9 21	5 19	8 16
Szeged — — —	4 28	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	8 50	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskó			Vaskó—Belényes—Nagyvárad.			Nagyvárad—Ermihályfalva.			Ermihályfalva—Nagyvárad.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.
Nagyvárad — — — ind.	5 35	2 40	Vaskó — — — ind.	4 —	2 55	Nagyvárad — — — ind.	4 15	6 44	Ermihályfalva — — — ind.	6 10	5 20
V.-Velence — — —	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya — — —	4 12	3 08	B.-Püspöki — — —	4 30	7 10	Érselind — — —	6 41	6 —
Féix-Fürdő — — —	6 11	3 13	Szudrics — — —	4 39	3 37	Bihar — — —	4 50	7 36	Székelyhid — — —	7 10	6 48
Kardó — — —	6 26	3 27	Belényes — — —	5 07	4 16	Paptamási — — —	5 14	8 05	Nagykánya — — —	7 22	7 02
Nyárló — — —	7 07	4 07	Sonkolyos — — —	† 5 28	† 4 39	Gyapoly — — —	5 27	8 21	B.-Diószeg — — —	7 35	

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város közönsége részére a Rulikovszky-ut építéséhez szükséges mintegy 1700 köbméter vegyes kavics és mintegy 180 köbméter rostaalj szállítására **folyó évi augusztus 17-ik napján délelőtt 9 órakor** a városház tanács-termében árlejtés fog tartatni.

Ajánlatot szóval vagy írásban a fent kitett határidőig zárt ajánlat utján lehet tenni.

A bánatpénz 200 korona, mely összegét szóbeli ajánlattevők az árlejtés megkezdése előtt alulírott kezéhez kötelesek letenni, zárt ajánlatot benyújtók pedig bánatpénzüket ajánlatukhoz kötelesek csatolni.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

Az árlejtés eredménye felett Nagyvárad város tanácsa szabadon határoz; jogában álland tehát bármelyik ajánlattevővel szerződni, az árlejtést megsemmisíteni s újabb árlejtést tartani, vagy pedig a szállítás biztosítását házilag eszközölni.

Árlejtőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad város közönségét csakis az árlejtés eredménye felett hozandó tanácsi határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1901. augusztus hó 10.

Komlóssy József,
tanácsnok,
mint az árverési küldöttség elnöke.

1-1 (165)

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkek.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

146-33-0

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	730	950	—	—	435	—	858
Vásártér	722	946	*1133	235	427	648	850
V.-Velence	740	1000	1149	301	445	705	915
Rontó †	754	1014	1203	314	459	718	920
Püspök-fürdő	805	1025	1209	321	509	726	939
Félix-fürdő	817	1037	1220	332	521	737	951

Félix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő	820	1042	*1221	335	524	741	953
Püspök-fürdő	838	1100	1232	347	541	753	—
Rontó †	842	1104	1236	351	545	758	1000
V.-Velence	855	1117	1249	406	606	811	1015
Vásártér	905	1131	194	421	608	826	1020
Nagyvárad	911	1127	—	—	615	—	1023

A *-gal jelölt csak vásár- és ünnepnap közlekedik

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.